

Гейдек П.

Художник, письменник

г. Кельн, Німеччина

[Біографія](#)

Я знаю...

1

Я знаю більше, ніж я знаю.

2

Я стою біля мурашника. Мурашник захоплює: там злагода і працьовитість. Я намагаюся слідкувати за окремими «особами» і сиджу зовсім близько. І на думку приходить просте: адже для мурах я не існую. Вони не мають жодних засобів виявити мою присутність. Та вони навіть потреби такої не мають...

3

Всесвіт - мова Творця, зрозуміти яку здатні тільки люди. Щоправда, люди - теж мова Творця...

4

Коли мене переконують, що я існую на світі тому, що колись випадково позліплювались молекули в якісь амінокислоти, - це для мене просто жарт. Так міг би пожартувати який-небудь археолог, знайшовши в землі античну скульптуру і доводячи, що вона з'явилася внаслідок природних процесів вивітрювання та вилужування...

Я дивлюсь у дзеркало. На мене дивиться моїми ж очима така таємниця, що дух захоплює. Я - явище! Унікальне, неймовірне. Жодна літаюча тарілка не зрівняється зі мною своєю таємничістю. І цю таємну істоту я можу спостерігати вдень і вночі, аж до кінця. Якого, сподіваюсь, не буде ніколи...

5

Один письменник назвав мої роботи «сюрреалістичними». Це мені не сподобалось - я не вважав себе сюрреалістом. І тоді я придумав термін, який мені видається зручним і зрозумілим, - «візіалізм». Справді, всі мої роботи (та й не тільки мої!) зображають «реальність», трансформовану візіями. Сподіваюсь, що саме ця трансформація передає головне моє естетичне переживання - переживання дивовижності Буття.

Щодо самої концепції, то вона як засіб існує уже давно, однак її відносили (не художники!) до сюрреалізму. Час вже свідомо відокремитись від поважної, але хворої від початку художньої системи. Адже візіалізм користується тільки візіями здорового мозку. Патологічних станів він не приймає...

6

Усе життя ми перебуваємо в тілі, котре знає все. І про, космос, і про кварки, і про Всевишнього. Наше тіло пам'ятає пальці Творця від часів Адама. «Пізнай самого себе, і ти пізнаєш весь світ». Глянь на зірки і на свої руки - в них одна таємниця. Відчуй це. А якщо відчув, намагайся відчувати це завжди. Як би багато людей не було на Землі, ти - один. І все, що в тобі відбувається, має космічне значення.

7

Живописець «думає» кольоровими масами, композитор - звуками, танцюрист - рухом, скульптор - пластиком. Тільки Творець думає усім: горами і морями, зорями і метagalacticками, жуками та ящірками. І чашкою кави на вашому столі. А якщо так, то немає великого і малого, значного і дріб'язкового, бо все - мова Бога.

8

«І сказав Бог: «Хай станеться світло!» І стало світло». Для матеріаліста творення в такий спосіб - просто казка. Але ж (увага!) і людина творить так само, бо перш ніж ракета полетіла на Місяць, з'явився майстер, котрий сказав: «Нехай буде ракета. Нехай вона полетить на Місяць!..». Це вражає.

9

Візіалістичне мистецтво може собі дозволити бути таємничим. Більше того: воно

зобов'язане бути таємничим. І чим більше у ньому таємничості, тим більше мистецької сили. Але... Скільки художників, розуміючи це, намагаються імітувати таємничість. А виходить ребус, в якому немає мудрості, а є розум, немає таємничості, а є незрозумілість, - і мистецтва тут стільки ж, скільки життя у штучній троянді.

10

Аналіз для мистецтва - як скальпель для живої жабки: структуру розумієш, а чому вона живе - ні.

11

Минув час есхатологічних попереджень. Катастрофа почалася. Зараз мистецтво повинно шукати вихід з агонії, а не лякати глядача розпадом і тлінном. А як його шукати? «Я цар - я раб - я черв - я бог!». І тут мистецькі візії вкрай необхідні. Вони «відмикають» наші думки від контролю суспільно-вихованого розуму і «вмикають» пам'ять тіла. І замість думки, цієї чепурної пані у модному одязі, з'являється «прадумка». Як гіпотетичні тахіони здатні розповісти фізикам про «Великий Вибух», з котрого почався Світ, так і прадумка береже в собі силу й енергію Першотворення. Тут початок духовної трансформації, після якої, будемо сподіватися, замість «homo sapiens» з'явиться «homo spiritualis».

12

Ось головні принципи візіалістичного мистецтва:

1. В основі естетики візіалізму - переживання дивовижності Буття. Дивовижність Буття для візіаліста - категорія естетична.

2. Художня візія - головний елемент творчого методу, бо візія - це єдиний спосіб побачити неочевидність очевидного, незвичайність звичайного, незрозумілість зрозумілого.

3. Еклектика для візіаліста не має негативного значення, адже візіаліст свідомо використовує у своїй творчості мистецький досвід усіх часів і народів.

4. У творах візіаліста не може бути жаху і відчаю. Він уникає всього, що принижує і пригнічує душу глядача.

5. Візіаліста-творця не цікавлять тимчасові сторони людського життя, - сюди входять усі соціально-політичні аспекти. Якщо вони є у творах, то тільки як фактура твору, а не його зміст. Погодьтеся, смішно сьогодні хвилюватись, який вельможа вийде переможцем у боротьбі за прихильність Атіли, або чи збережуть хазари свій каганат.

6. Візіаліст не тільки Теперішнє, а й Майбутнє переживає як Минуле. Це надає його творам таємничу силу та елегантність.

7. Візіаліст знає, що кожна людська істота несе в собі космічну силу, і не поділяє людей на значних і незначних.

8. Візіаліст намагається говорити просто про складне, проте знає: гору можна зобразити у вигляді трикутника, але змістом гори є гора, а не трикутник.

9. Візіаліст як людина живе тут і зараз, а як творець - скрізь і завжди.

13

Роман В. Набокова «Запрошення на страту», котрий з'явився в тридцятих роках, - це візіалізм. До візіалізму я відношу і роман Г. Маркеса «Сто років самоти». Між ними відстань майже в півстоліття. Дивно, що ніхто до цього часу не звернув уваги на існування такого ефективного і життєздатного художнього методу. Ніхто не вимовив цього слова: візіалізм.

Візіалізм - це інакше бачення реальності, інакше розуміння реальності, інакше хвилювання від того, що ми називаємо реальністю. Але візіалізм ніколи не відмовляється від реальності.

14

Кожна людина зрідка бачить сни, які, здається, виходять за межі буденного досвіду... Сниться мені, що я їду в метро. Поруч спиною до мене стоїть якийсь чоловік, читає газету. Я заглядаю йому через плече, також намагаюся читати. Раптом один рядок починає мерехтіти і наливатися тоном. Я зрозумів, що літери мерехтять саме для мене, мерехтять, щоб я їх помітив. І я прочитав їх: «Навіть газетним рядком Я з тобою розмовляю...».

І тут я пережив те, що, напевно, називається осяанням. Я зрозумів усе: і себе, і саме Буття. Все виявилось таким зрозумілим, таким очевидним. Я відчув неймовірне щастя - такого щастя я не переживав ніколи. І я збудився, і знову заснув. А на ранок... Я знову нічого не знав, нічого не розумів. Декілька днів я ходив у відчаї: мати таке Знання і не втримати його...

15

І все ж... Я знаю більше, ніж я знаю.

Источник: Гейдек П. Я знаю... // ArtLine. - 1997. - № 12.

Перевод в электронный вид: Бутенко О.П.

На нашем сайте Вы можете узнать больше о Гейдеке Петре:

- [Гейдек Петр \(1941 г.\)](#)

[В случае использования материалов этого сайта активная ссылка на сайт обязательна](#)